

ОБЛІК ЛОГІСТИЧНИХ ВИТРАТ ДЛЯ ЦІЛЕЙ УПРАВЛІННЯ*

©2019 ФОМІНА О. В., АВГУСТОВА О. О.

УДК 338.585
JEL: M40; O21

Фоміна О. В., Августова О. О. Облік логістичних витрат для цілей управління

Проведене дослідження присвячено питанням обліку логістичних витрат підприємств. Окреслено основні проблеми, які наявні в обліковій системі щодо логістичних витрат: відсутність на рівні законодавства визначення логістичних витрат та їх класифікації, а також рекомендацій щодо методів калькулювання собівартості та організації на підприємстві. Проаналізовано сутність та існуючі підходи до класифікації логістичних витрат для цілей управління. З метою інформаційного забезпечення менеджерів різних рівнів проведено аналіз наукових досліджень щодо відображення витрат логістичної діяльності підприємства в системі рахунків бухгалтерського обліку. На основі міжнародної практики визначено найпопулярніші методи калькулювання собівартості з урахуванням логістичної стратегії підприємства. Розглянуто можливість організувати облік логістичних витрат у розрізі центрів відповідальності на підприємствах, що дозволить удосконалити систему обліку логістичної діяльності.

Ключові слова: логістична діяльність, логістичні витрати, класифікація, облікова політика, методи калькулювання собівартості.

DOI:

Табл.: 3. **Бібл.:** 10.

Фоміна Олена Володимирівна – доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри обліку та оподаткування, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: fevfin@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4962-3298>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/B-2486-2019>

Августова Олена Олександрівна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри обліку та оподаткування, Київський національний торговельно-економічний університет (вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна)

E-mail: avgustva.lena@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5646-4432>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/N-2933-2016>

УДК 338.585
JEL: M40; O21

Фоміна Е. В., Августова Е. А. Учет логистических затрат для целей управления

Проведенное исследование посвящено вопросам учета логистических затрат предприятий. Определены основные проблемы, имеющиеся в учетной системе по логистическим затратам: отсутствие на уровне законодательства определения логистических затрат и их классификации, а также рекомендаций относительно методов калькулирования себестоимости и организации на предприятии. Проанализированы сущность и существующие подходы к классификации логистических затрат для целей управления. С целью информационного обеспечения менеджеров разных уровней проведен анализ научных исследований по отражению затрат логистической деятельности предприятия в системе счетов бухгалтерского учета. На основе международной практики определены популярные методы калькулирования себестоимости с учетом логистической стратегии предприятия. Рассмотрена возможность организовывать учет логистических затрат в разрезе центров ответственности на предприятиях, что позволит усовершенствовать систему учета логистической деятельности.

Ключевые слова: логистическая деятельность, логистические расходы, классификация, учетная политика, методы калькулирования себестоимости.

Табл.: 3. **Библ.:** 10.

Фоміна Елена Владимировна – доктор экономических наук, доцент, заведующая кафедрой учета и налогообложения, Киевский национальный торгово-экономический университет (ул. Киото, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: fevfin@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4962-3298>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/B-2486-2019>

Августова Елена Александровна – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры учета и налогообложения, Киевский национальный торгово-экономический университет (ул. Киото, 19, Киев, 02156, Украина)

E-mail: avgustva.lena@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5646-4432>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/N-2933-2016>

UDC 338.585
JEL: M40; O21

Fomina O. V., Avhustova O. O. The Accounting of Logistic Costs for Management Purposes

The conducted research is concerned with issues of accounting of logistic costs of enterprises. The main problems, present in the system of accounting of logistic costs are defined as follows: absence of definition of logistic costs and their classification at the legislation level, also absence of recommendations regarding the methods of costing and organization at enterprise. The essence and existing approaches to classification of logistic costs for management purposes are analyzed. For the purpose of information support of managers of different levels, an analysis of scientific researches on reflection of costs of logistic activity of enterprise in the system of accounts of accounting is carried out. Popular methods of costs calculation are defined on the basis of the international practice, taking into view logistic strategy of enterprise. The authors consider the possibility to organize accounting of logistic costs in the context of responsibility centers at enterprises that would help to improve the system of accounting of logistic activity.

Keywords: logistic activity, logistic costs, classification, accounting policy, methods of self-cost calculation.

Tabl.: 3. **Bibl.:** 10.

Fomina Olena V. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Head of the Department of Accounting and Taxation, Kyiv National University of Trade and Economy (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: fevfin@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4962-3298>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/B-2486-2019>

Avhustova Olena O. – PhD (Economics), Senior Lecturer of the Department of Accounting and Taxation, Kyiv National University of Trade and Economy (19 Kioto Str., Kyiv, 02156, Ukraine)

E-mail: avgustva.lena@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-5646-4432>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/N-2933-2016>

Бізнес сьогодні є надзвичайно динамічним і мінливим ринковим середовищем, яке ставить складні завдання перед керівниками та менеджментом промислових підприємств. Одним із напрямків збільшення вартості бізнесу, поліпшення показників діяльності підприємств, зростання конкурентоздатності як в Україні так і за її межами, є зміни в механізмах управління логістичною діяльністю: вдосконалення наявних інструментів та розробка нових, що відповідатимуть сучасним економічним умовам функціонування господарюючих суб'єктів.

Дослідженню питання визнання логістичних витрат, їх класифікації, оцінки, методів обліку та управління на вітчизняних підприємствах присвячено праці таких вчених, як: Бутинець Ф. Ф., Голов С. Ф., Карпенко О. В., Кузьмін О. Є. [1], Медвідь Л. Г., Левкович А. В. [2], Пилипенко І. О. [4], Пушкар М. С., Сопко В. В. [7], Телішевська О. Б. [9], Ткаченко А. М. і Бакута А. В [10] та ін.

Однак більшість науковців зазначають, що основними проблемами в даній тематиці є неможливість системного аналізу логістичних витрат за даними існуючої системи бухгалтерського обліку, оскільки:

- ✦ законодавчі та нормативні акти, що регулюють ведення бухгалтерського обліку, не дають визначення логістичних витрат, не передбачають їх виокремлення із загальної сукупності витрат підприємства;
- ✦ відсутні рекомендації щодо класифікації логістичних витрат;
- ✦ відсутній механізм управління логістичними витратами відповідно до специфіки діяльності підприємства.

Метою статті є дослідження та обґрунтування питань сутності, класифікації та методів обліку логістичними витратами для цілей управління.

Одним із напрямків розвитку сучасного управління підприємством є стратегічний розвиток підприємств, який потребує зміни облікових підходів з метою створення надійного інформаційного забезпечення для системи логістики. З цією метою доцільно:

- ✦ визначити основні об'єкти обліку в частині логістичних витрат;
- ✦ здійснити класифікацію логістичних витрат для цілей управління;
- ✦ визначити перелік статей витрат за напрямками логістики, за видами робіт та іншими критеріями класифікації;
- ✦ обрати систему організації обліку логістичних витрат.

На сьогоднішній день у діючій вітчизняній нормативно-правовій базі, яка забезпечує ведення бухгалтерського обліку на будь-яких підприємствах, відсутнє таке поняття, як «логістичні витрати». Думки

науковців також є різними, що пов'язано насамперед з тим, що еволюціонувала сама концепція транспортної логістики, оскільки з розвитком ринкових відносин змінювалися й уточнювалися об'єкти дослідження логістики.

Ґрунтовний аналіз досліджень вітчизняних науковців [7] щодо економічної сутності логістичних витрат надає можливість розглядати їх як вартість різних ресурсів, що пов'язані із будь-якою стадією логістично-постачальницьких операцій (замовлення, закупівлі, транспортування та зберігання) в межах логістичної підсистеми підприємства, через сукупність яких на засадах поєднання матеріального, інформаційного та фінансового потоків здійснюється забезпечення операційної діяльності суб'єктів підприємницької діяльності [9]. Запропоноване трактування поняття витрат на логістичну діяльність не лише дає змогу конкретизувати розуміння їхньої сутності, а й забезпечує поєднання нормативної (у частині зменшення економічних вигод) та управлінської (у частині ідентифікації необхідних ресурсів) складової.

Складність категорії «логістичні витрати» також виявляється у великій кількості ознак (табл. 1), за якими може здійснюватися їх класифікація. Варто відзначити, що таке різноманіття ознак пов'язано з тим, що розробка класифікаційної схеми логістичних витрат є досить складним процесом, на який впливає багато факторів: інфраструктура підприємства; стратегічна співпраця зі споживачами та постачальниками; організаційно-технічний рівень та використання інформаційних технологій сучасності; оптимальне управління запасами; якість та рівень логістичного обслуговування; застосування нових концепцій управління.

Вважаємо, що класифікація, запропонована Кузьмінім О. Є. і Телішевською О. Б. [1] щодо логістичних витрат, з точки зору повноцінного забезпечення необхідною інформацією про них систему бухгалтерського обліку (за основними напрямками: постачання, виробництва та розподілу) та управління, є найповнішою. Варто відмітити, що, окрім уже відомих класифікаційних ознак логістичних витрат, були виділені авторські групи:

- ✦ *за місцем у логістичному циклі:* сировинні та забезпечувальні;
- ✦ *за етапами логістично-постачальницької діяльності:* витрати процесів замовлення; витрати процесів закупівлі; витрати процесів транспортування; витрати процесів зберігання;
- ✦ *за місцем виникнення:* внутрішні (внутрішнє транспортування, складування, перевантаження з одного транспортного засобу на інший тощо) та зовнішні (зовнішнє транспортування, витрати на пошук постачальників тощо) [1].

* Стаття надрукована в межах НДР КНТЕУ «Облікове забезпечення управління вартістю бізнесу».

Сучасні підходи до класифікації логістичних витрат

№ з/п	Автор(-и)	Класифікаційні ознаки логістичних витрат
1	Радецька Л. П., Єгорова Ю. В. [5]	<i>За фазами логістичного процесу:</i> витрати на постачання; витрати на управління товарними запасами; витрати, що супроводжують процес розподілу. <i>За логістичними потоками:</i> витрати, що супроводжують потік матеріалів; витрати, що супроводжують інформаційний потік; витрати фінансового логістичного потоку. <i>За елементами витрат:</i> витрати матеріалів; витрати на оплату праці; відрахування на соціальні заходи; амортизація; інші операційні витрати. <i>За обсягом товарообігу:</i> постійні та змінні
2	Рета М. В. [6]	Логістичні витрати поділяються за: економічними елементами, функціональною сферою, часовими періодами, участю у логістичному процесі, учасниками бізнес-процесу, відношенням до логістичної системи та характером логістичних операцій
3	Сумець О. М. [8]	Доцільно доповнити класифікацію логістичних витрат за ознакою «участь у відтворювальному процесі» такими групами, як капітальні та поточні
4	Мішина С. В., Мішин О. Ю. [3]	Логістичні витрати класифікуються за логістичними функціями: – <i>витрати постачання:</i> витрати транспортування; витрати управління запасами; витрати складування; витрати логістичного управління; витрати на організацію інформаційно-комп'ютерної підтримки; – <i>витрати виробництва:</i> витрати транспортування; витрати логістичного управління; витрати на організацію інформаційно-комп'ютерної підтримки; – <i>витрати розподілу:</i> витрати транспортування; витрати управління запасами; витрати складування; витрати на організацію інформаційно-комп'ютерної підтримки
5	Левкович А. В. [2]	Логістичні витрати поділяються за: видами діяльності; функціональним призначенням; періодичністю здійснення та відображення в обліку; елементами витрат у логістичній діяльності; статтями калькулювання логістичних витрат (на виріб, на групу виробів, на замовлення); відношенням до логістичних потоків; логістичними процесами; відношенням до логістичної системи підприємства; відношенням до обсягів реалізації продукції; об'єктами обліку; центрами відповідальності; місцем виникнення витрат; способом віднесення витрат на собівартість продукції; ступенем контролю; ступенем регульованості
6	Ткаченко А. М., Бакута А. В. [10]	<i>За логістичними функціями:</i> обслуговування замовлень; транспортування; складування; управління запасами; пакування; обслуговування споживача. <i>За економічним змістом:</i> прямі; форс-мажорні; витрати капіталу; адміністративні. <i>За зв'язком з обсягом виробництва:</i> змінні; постійні; повні; часткові; фактичні; нормальні; планові; витрати упущених можливостей. <i>За ступенем створення додаткової вартості:</i> продуктивні; на підтримку логістичного бізнесу; збиткові; на контроль. <i>За джерелами переміщення:</i> власні витрати; витрати логістичного аутсорсингу

Враховуючи, що логістика охоплює всі матеріальні потоки підприємства – процес закупівлі ресурсів, виробництва, продажу продукції, а також управління підприємством, слід визнати ключову роль облікової інформації у формуванні та реалізації логістичної стратегії в управлінні підприємством.

Важливим моментом при цьому є акумулювання інформації про логістичні витрати на рахунках бухгалтерського обліку. Дане питання також є досить дискусійним. На основі проведеного дослідження [7] вважаємо, що доцільно логістичні витрати, в частині прямих матеріальних витрат, відображати на субрахунку 239 «Логістична діяльність», з використанням рахунків аналітичного обліку третього та четвертого порядку; на рахунку 93 «Втрати на збут», який в повному обсязі відповідає за формування логістичних витрат підприємства; на рахунку 92

«Адміністративні витрати» в частині витрат, наприклад, відділу логістики.

Як свідчить світовий досвід, завдяки логістиці підприємства забезпечують високу конкурентоспроможність своєї продукції за рахунок оптимізації витрат, пов'язаних з виробництвом та реалізацією товарів. Саме тому доцільно розглянути питання собівартості продукції, одного з найважливіших показників та індикатора прибуткової діяльності підприємства, окреслити статті витрат у розрізі стадій логістично-постачальницьких операцій (табл. 2) і міжнародний досвід щодо методів калькулювання собівартості продукції.

Також нами було розглянуто декілька методів калькулювання собівартості, які найчастіше використовуються в міжнародній практиці (табл. 3).

Для цілей управління вважаємо за доцільне в Наказі (Положенні) про облікову політику виокре-

Статті витрат у розрізі стадій логістично-постачальницьких операцій

Стадія логістично-постачальницьких операцій	Статті витрат
Закупівля	<ul style="list-style-type: none"> – Оплата праці та утримання персоналу підрозділу закупівлі; – дослідження постачальників і ринку закупівлі; – оформлення замовлень; – дослідження споживчого ринку тощо
Транспортування	<ul style="list-style-type: none"> – Підготовка продукції до відвантаження (перевірка кількості, якості, упакування); – завантаження та розвантаження продукції; – паливо, мастильні матеріали; – електроенергія для пересування; – оплата праці торгових агентів і послуг посередників
Зберігання	<ul style="list-style-type: none"> – Орендна плата за складські приміщення; – охорона складських приміщень; – амортизація складських приміщень, устаткування; – втрати від зберігання (псування, погіршення якості, уцінка, списання, природний убуток, моральне старіння, крадіжки); – ризики, пов'язані зі зберіганням запасів (фізичне та моральне старіння при зберіганні) тощо

Джерело: узагальнено авторами на основі [4; 5; 7].

Таблиця 3

Методи обліку та калькулювання логістичних витрат

Метод управління	Переваги	Недоліки	Практика
1	2	3	4
JIT – just-in-time	<ul style="list-style-type: none"> – Синхронізація потреб в матеріальних ресурсах з їх потоком; – мінімізація витрат на складське господарство та страхування; – значне прискорення оборотності капіталу компанії; – поліпшення якості продукції, що випускається 	<ul style="list-style-type: none"> – Критичність щодо якості функціонування інформаційної системи; – не дуже точний прогноз попиту та поставок 	Toyota Motors, Ford, Boeing (авіабудування)
RP – Requirements / resource planning	<ul style="list-style-type: none"> – Задоволення потреб в товарах і їх доставки споживачу; – підтримка низьких рівнів запасів; – планування графіків доставки та закупівельних операцій 	<ul style="list-style-type: none"> – Значний обсяг обчислень і попередньої обробки даних; – зростання логістичних витрат при прагненні фірми зменшити запаси 	
OPT – Optimized Production Technology	<ul style="list-style-type: none"> – Збільшення виходу готової продукції; – зниження виробничих і транспортних витрат; зменшення обсягів незавершеного виробництва; – скорочення виробничого циклу; – зниження потреби в складських і виробничих площах; – підвищення ритмічності відвантаження виготовленої продукції замовнику 	<ul style="list-style-type: none"> – Може викликати надмірні витрати впродовж виробництва та знизити творчий потенціал організації; – висока вартість програми тотального управління якістю; – тривалий період її впровадження вимагає екстенсивної підготовки персоналу 	«РКА», «Дженерал Електрик», «Бритіш Аероспейс», «Перкінс Енфінс», «Бритіш Стіл», «Філіпс»
LP – Lean Production	<ul style="list-style-type: none"> – Високі стандарти якості продукції; – низькі виробничі витрати; – швидке реагування на попит; – короткий час перенастроювання устаткування 	<ul style="list-style-type: none"> – Нездатність окремих постачальників працювати в режимі JIT; – відсутність надійних постачальників; – відсутність миттєвих змін; – відсутність бажання і відповідальності співробітників 	Toyota Motors, 80% японських підприємств

1	2	3	4
Система «Канбан»	– Високі стандарти якості продукції; – запобігає надвиробництву; – істотно підвищує оборотність активів при зниженні виробничої собівартості	Зростання логістичних витрат при прагненні фірми зменшити запаси	IBM, Xerox, Hewlett-Packard (виробництво комп'ютерної та офісної техніки), Harleg-Davidson

Джерело: складено на основі [4; 8].

мити центри відповідальності, де формуються логістичні витрати. В розрізі центрів відповідальності необхідно виділяти центри витрат і місця виникнення витрат. На промислових підприємствах доцільно виділяти такі центри логістичних витрат, як:

- ✦ логістичні витрати складів виробничих запасів (сировини, матеріалів, напівфабрикатів, запасних частин та інших ТМЦ);
- ✦ логістичні витрати виробничих і обслуговуючих підрозділів (дільниць, цехів, майстерень);
- ✦ логістичні витрати складів готової продукції;
- ✦ логістичні витрати відділу збуту;
- ✦ логістичні витрати відділу транспорту (в т. ч. внутрішньовиробничого);
- ✦ логістичні витрати відділу маркетингу;
- ✦ логістичні витрати відділу логістики;
- ✦ логістичні витрати адміністративних структур.

При цьому місцями виникнення логістичних витрат є безпосередньо логістичні операції при здійсненні логістичної діяльності підприємства: транспортування запасів та готової продукції, у т. ч. внутрішньозаводське; навантажувально-розвантажувальні роботи; складування і зберігання запасів та готової продукції; контроль якості готової продукції; пакування готової продукції; підготовка та виконання замовлень, управління виробництвом; обслуговування споживача; організація логістичної діяльності; управління інформаційними потоками [2].

Варто зазначити, що якісне управління логістичними витратами на підприємстві можливе лише за умови чіткої взаємодії персоналу підприємства на основі дієвості документообігу, визначення порядку інвентаризації, захисту інформації щодо запасів (ціна, якість, асортимент, постачальники, напрями використання тощо) [4]. Досягнути поставленої цілі можна тільки за умови технічного та методичного забезпечення ведення обліку, що дозволяє досягти належного інформаційного обслуговування логістичних функцій на основі облікової інформації.

ВИСНОВКИ

За результатними дослідження можна зробити висновки, що з метою забезпечення якісної організації та обліку найважливішого показника в логістичній діяльності – витрат – необхідно сформулювати

дієву облікову політику виробничо-промислового підприємства, що дозволить визначити основні об'єкти обліку в частині логістичних витрат; їх класифікаційні групи; рахунок, на якому буде акумулюватися інформація; місця виникнення таких витрат і методів їх обліку та калькулювання. У подальших дослідженнях вбачаємо необхідність поглибленого розгляду питання обліку логістичних витрат у частині їх оцінки. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Кузьмін О. Є., Телішевська О. Б. Типологія витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств. *Бізнес Інформ*. 2017. № 3. С. 231–236.
2. Медвідь Л. Г., Левкович А. В. Управлінський облік витрат в системі управління логістичною діяльністю підприємства. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. № 3. С. 85–93.
3. Мішина С. В., Мішин О. Ю. Ієрархічна класифікація логістичних витрат за функціональним призначенням. *Бізнес Інформ*. 2011. № 9. С. 103–105.
4. Пилипенко О. І. Обліковий аспект логістичної стратегії в управлінні підприємством. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2016. № 1-2. С. 70–77.
5. Радецька Л. П., Єгорова Ю. В. Багатокритеріальна класифікація логістичних витрат у системі управлінського обліку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 2. Т. 1. С. 113–117.
6. Рета М. В. Логістичні витрати: визначення, класифікація та облік. *Бізнес Інформ*. 2012. № 8. С. 155–158.
7. Сопко В. В., Августова О. О. Логістичні витрати – відображення в обліковій політиці. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2018. № 1. С. 22–29.
8. Сумець О. М. Рекомендації щодо запровадження синтетичного обліку логістичних витрат на підприємстві. *Логістика: проблеми і рішення*. 2011. № 4. С. 42–47.
9. Телішевська О. Б. Фактори, які визначають витрати на логістично-постачальницьку діяльність підприємства. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2013. № 23. С. 390–397.
10. Ткаченко А. М., Бакута А. В. Облік логістичних витрат: проблеми та шляхи їх вирішення. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2012. № 51. С. 22–30.

REFERENCES

- Kuzmin, O. Ye., and Telishevskaya, O. B. "Typologiya vytrat na lohystichno-postachalnytsku diialnist pidpriemstv" [Typology of costs for logistics-supplying activities of enterprises]. *Biznes Inform*, no. 3 (2017): 231-236.

Medvid, L. H., and Levkovych, A. V. "Upravlinskyi oblik vytrat v systemi upravlinnia lohistrychnoiu diialnistiu pidpriemstva" [Management accounting of expenses in the system of management of logistics activities of the enterprise]. *Problemy teorii ta metodolohii bukhhalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, no. 3 (2017): 85-93.

Mishyna, S. V., and Mishyn, O. Yu. "Ierarkhichna klasyfikatsiia lohistrychnykh vytrat za funktsionalnym pryznachenniam" [Hierarchical classification of logistics costs for functional purposes]. *Biznes Inform*, no. 9 (2011): 103-105.

Pylypenko, O. I. "Oblikovyi aspekt lohistrychnoi stratehii v upravlinni pidpriemstvom" [Account aspect of logistics strategy in enterprise management]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu*, no. 1-2 (2016): 70-77.

Radetska, L. P., and Yehorova, Yu. V. "Bahatokryterialna klasyfikatsiia lohistrychnykh vytrat u systemi upravlinskoho obliku" [Multicriteria classification of logistics costs in the system of managerial accounting]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, vol. 1, no. 2 (2011): 113-117.

Reta, M. V. "Lohistrychni vytraty: vyznachennia, klasyfikatsiia ta oblik" [Logistics costs: identification, classification and accounting]. *Biznes Inform*, no. 8 (2012): 155-158.

Sopko, V. V. Avhustova O. O. "Lohistrychni vytraty – vidobrazhennia v oblikovii politytsii" [Logistics costs – reflected in accounting policies]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, no. 1 (2018): 22-29.

Sumets, O. M. "Rekomendatsii shchodo zaprovadzhennia syntetychnoho obliku lohistrychnykh vytrat na pidpriemstvi" [Recommendations for the introduction of synthetic accounting of logistics costs at an enterprise]. *Lohystyka: problemy y reshennia*, no. 4 (2011): 42-47.

Telishevska, O. B. "Faktory, yaki vyznachaiut vytraty na lohistrychno-postachalnytsku diialnist pidpriemstva" [Factors that determine the costs of logistics and supply activities of the enterprise]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, no. 23 (2013): 390-397.

Tkachenko, A. M., and Bakuta, A. V. "Oblik lohistrychnykh vytrat: problemy ta shliakhy yikh vyrishennia" [Accounting for logistics costs: problems and ways to solve them]. *Visnyk NTU «KhPI»*, no. 51 (2012): 22-30.